

**STEDELIJK
GYMNASIUM
SCHIEDAM**

**PROGRAMMA VAN
TOETSING EN AFSLUITING**

PTA

LEERJAAR 4

2024-2025

Inhoudsopgave

Aardrijkskunde	3
Biologie	5
Economie	8
Engels (Cambridge).....	10
Frans.....	12
Grieks.....	14
Kunst Drama.....	16
Latijn	19
Lichamelijke Opvoeding (LO)	21
Maatschappelijke Stage	23
Nederlands.....	25

N.B.: Vakken die in dit document niet genoemd worden, hebben in klas 4 geen afsluitende toetsen.

Toelichting afkortingen:

AT = Afsluitende Toets

LT = Luistertoets

MO = Mondeling examen

PO = Praktische Opdracht

HD = Handelingsdeel

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - aardrijkskunde

Cohort: 2024-2027

Klas: 4

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp <i>Lesmateriaal</i>	Omschrijving <i>(Sub-)domeinen</i>	Weging SE	Wegin g rapport t	Herka nsbaar	Toegestane hulpmiddele n
TW1								
kwartaal 2	4PO1	PO Praktisch Meerdere weken	Globalisering in samenhang met de eigen omgeving <i>De Geo Globalisering: H.2: De wereld - een systeem van landen en relaties</i>	Kernlanden, semiperiferie en periferie, global shift, tijd-ruimtecompressie, economische, culturele en politieke globalisering <i>A1, A2, B1, E2</i>	5%	2	Nee	
TW2								
TW3								
TW4	4AT1	AT Schriftelijk 60 minuten	Arm en rijk <i>De Geo Arm en rijk: H.1: Genoeg voor iedereen? par.2.1: Water is van levensbelang</i>	Honger, verdeling van voedsel over de wereld, wereldhandel in voedselgewassen, oorzaken van honger in Ethiopië: natuur, demografie, politiek, cultuur en economie, ontwikkelingsamenwerking; waterkringloop, watervoetafdruk, waterwinning, duurzaam watergebruik <i>A1, B2</i>	10%	3	Ja	Grote Bosatlas

Toelichting:

Toelichting bij de PO: nadat de leerlingen zich gedurende een aantal lessen hebben verdiept in hoofdstuk 2 van het boek Globalisering werken ze in groepjes aan een onderzoek in de eigen omgeving waarin het gaat om de invloed van politieke/economische/culturele globalisering op de eigen regio en de relaties van de eigen regio met andere delen van de wereld.

Burgerschapsvorming en Aardrijkskunde:

Het vak Aardrijkskunde biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij de onderdelen “Klimaatvraagstukken” en “Leefbaarheid in stedelijke gebieden”.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *aardrijkskunde* (2024)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden	A1	Geografische benadering	X	X	
		A2	Geografisch onderzoek		X	
B	Wereld	B1	Samenhang en verscheidenheid in de wereld	X		X
		B2	Mondiaal verdelingsvraagstuk		X	
C	Aarde	C1	De aarde als natuurlijk systeem; samenhangen en diversiteit	X		X
		C2	Mondiaal milieuvraagstuk		X	
D	Gebieden	D1	Afbakening en gebiedskenmerken	X		X
		D2	Actuele vraagstukken		X	
E	Leefomgeving	E1	Nationale en regionale vraagstukken	X		X
		E2	Regionale en lokale vraagstukken		X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - biologie

Cohort: 2024-2027

Klas: 4

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp Lesmateriaal	Omschrijving (Sub-)domeinen	Weging SE	Weging rapport	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
kwartaal 1	4PO1	PO tekening 80 min	H1 Inleiding in de biologie - tekening plasmolyse	A8.2	5%	1	nee	vaardigheden biologie, tekenmateriaal
TW1	4AT1	AT Schriftelijk 80 min	H1 Inleiding in de biologie H2 Voortplanting	M2.1.3, M2.1.4, M2.1.5, M2.2.1, M2.2.2, M2.2.3, M2.2.4, M2.2.5, O1.1.1, O1.3.1, O1.4.1, O1.5.1, O1.6.1, O6, P4.1.3 M3.2.2, M3.2.4, M6, O2.2.1, O8.1, O8.2, O8.3, O8.4, O8.5, O8.6, O8.7, O8.8, O8.9, O9.1.1, O9.1.2, O9.1.3, O9.1.5, O9.1.6, O9.1.7, O9.1.8	10%	3	ja	binas, niet-grafische rekenmachine, tekenmateriaal
TW2	4AT2	AT Schriftelijk 80 min	H3 Genetica H4 Evolutie	M7.1.1, M7.1.2, M7.1.3, M7.1.4, M7.1.5, M8.3.1 M2.1.1, M2.1.2, M7.1.1, M7.1.5, M8.1.3, M8.2.4, M8.4.1, O1.1.2, O3.1.6, O9.1.3, P1.3.3, P4.1.1, P4.1.2, P4.2.1, P4.2.2, P4.2.3, P4.3.1, P4.3.2, P4.3.3, P4.4.1, P4.4.2, P6.1, P6.2, P6.3	10%	3	ja	binas, niet-grafische rekenmachine, tekenmateriaal
TW3								

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp <i>Lesmateriaal</i>	Omschrijving <i>(Sub-)domeinen</i>	Weging SE	Weging rapport	Herkenbaar	Toegestane hulpmiddelen
kwartaal 4	4PO2	PO verslag 3 uur	H5+6: Ecologie en milieu - onderzoek veldwerk	A5 - A8.2	5%	1	nee	vaardigheden biologie, tekenmateriaal
TW4	4AT3	AT Schriftelijk 80 min	H5 Ecologie H6 Mens en milieu	M2.3.1, M2.3.4, M2.3.5, M2.3.14, O1.2.3, P1.1.1, P1.1.2, P1.2.1, P1.3.1, P1.3.2, P1.3.3, P1.3.4, P2.1.1, P2.1.2, P2.1.3, P3.1.1, P3.1.2, P3.1.3, P3.2.1, P4.1.1, P5 P1.1.3, P1.1.4, P1.2.1, P1.2.2, P1.2.3, P1.2.4, P1.2.5, P1.3.5, P2.1.4, P3.2.1, P3.2.2, P3.2.3, P3.2.4	10%	3	ja	binas, niet-grafische rekenmachine, tekenmateriaal

rood = SE-stof, zwart = CE-stof, groen = SE- en CE-stof

Toelichting:

Vaardigheden biologie: <https://sites.google.com/a/stgs.nl/stgs-biologie/vaardigheden>

Burgerschapsvorming en Biologie:

Het vak Biologie biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij de onderdelen “Waarneming” en “Gedrag”.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *biologie* (2025)

Domein	Subdomein	in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden	X	X	
M	Molecuul- en celniveau			
	M1	Eiwitsynthese	X	X
	M2	Stofwisseling in de cel	X	X
	M3	Zelforganisatie van cellen	X	X
	M4	Moleculaire en cellulaire interactie	X	X
	M5	DNA-replicatie		X
	M6	Levenscyclus van de cel		X
	M7	Reproductie van het organisme	X	X
	M8	Selectie	X	X
O	Orgaan- en organismeniveau			
	O1	Stofwisseling van het organisme	X	X
	O2	Zelfregulatie van het organisme	X	X
	O3	Afweer van het organisme	X	X
	O4	Beweging van het organisme		X
	O5	Waarneming door het organisme		X
	O6	Zelforganisatie van het organisme		X
	O7	Gedrag en interactie		X
	O8	Seksualiteit		X
	O9	Reproductie van het organisme	X	X
P	Populatie- en ecosysteemniveau			
	P1	Regulatie van ecosystemen	X	X
	P2	Zelforganisatie van ecosystemen	X	X
	P3	Interactie in ecosystemen	X	X
	P4	Soortvorming	X	X
	P5	Biodiversiteit		X
	P6	Ontstaan van het leven		X

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - economie

Cohort: 2024-2027

Klas: 4

Afname periode	Cod e	Soort Vorm Duur	Onderwerp <i>Lesmateriaal</i>	Omschrijving <i>(Sub- domeinen</i>	Wegin g SE	Wegin g rapport	Herka nsbaar	Toegestane hulpmiddelen
TW1	4AT1	AT Schriftelij k 80 min	Concept schaarste Concept ruil <i>Praktische economie - Module 1 - Schaarste, geld en handel Aanvullende powerpoints, begrippenlijsten en opdrachten.</i>	<i>Domein A, B, C</i>	10%	3	Ja	Niet-grafische rekenmachine
TW2								
TW3								
TW4								

Toelichting:

Burgerschapsvorming en Economie:

Het vak (Economie) biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij de onderdelen schaarste en ruil. Leerlingen wordt gevraagd actief deel te nemen aan een debat en te reageren op stellingen die voortkomen uit maatschappelijke ontwikkelingen en krantenartikelen.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *economie* (2024)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Concept Schaarste				X	
C	Concept Ruil				X	
D	Concept Markt	D1	Vraag en Aanbod	X		X
		D2	Marktstructuur	X		X
		D3	Doelmatigheid en economische politiek	X		X
E	Concept Ruilen over de tijd	E1	Intertemporele ruil	X		X
		E2	Registratie intertemporele ruil	X		X
F	Concept Samenwerken en onderhandelen	F1	Speltheorie	X		X
		F2	Suboptimale situaties	X		X
G	Concept Risico en informatie	G1	Risico	X		X
		G2	Asymmetrische informatie	X		X
		G3	Asymmetrische informatie in bedrijf	X		X
		G4	Risico verzekeren	X		X
		G5	Beleggen	X		X
H	Concept Welvaart en groei	H1	Macro-economische kringloop	X		X
		H2	Structurele groei	X		X
		H3	Inkomen, welvaart en welzijn	X		X
		H4	Ongelijkheid en herverdeling	X		X
		H5	Arbeidsmarkt en werkloosheid	X		X
I	Concept Goede tijden, slechte tijden	I1	Conjunctuur	X		X
		I2	Begrotingsbeleid	X		X
		I3	Monetair beleid en de centrale bank	X		X
		I4	Conjunctuuranalyse aan de hand van IS-MB-GA-model voor een gesloten economie	X		X
J	Onderzoek en experiment				X	
K	Keuzeonderwerpen				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - Engels (Cambridge)

Cohort: 2024-2027

Klas: 4

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp Lesmateriaal	Omschrijving (Sub-)domeinen	Weging SE	Weging rapport	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
TW1								
TW2								
TW3								
TW4	4MO1	MO Mondeling 15 minuten	Individueel mondeling over roman naar keuze uit voorselectie en twee krantenartikelen over actualiteiten	<i>Gespreksvaardigheid, Literatuur C2, D2, E1, F</i>	12,5%	3	Nee	Geen

Toelichting:

Romankeuzes:

- Kazuo Ishiguro, *Never Let Me Go*
- Harper Lee, *To Kill a Mockingbird*
- *nog nader te bepalen*

Krantenartikelen worden tijdig met de leerlingen gedeeld.

Burgerschapsvorming en Cambridge Engels:

Het vak (Cambridge) Engels biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij de onderdelen gespreksvaardigheid. Leerlingen wordt gevraagd actief deel te nemen aan debatten en te reageren op stellingen die voortkomen uit maatschappelijke ontwikkelingen.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *Engels* (2024)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk-en luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur	E1	Literaire ontwikkeling		X	
		E2	Literaire begrippen		X	
		E3	Literatuurgeschiedenis		X	
F	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - Frans

Cohort: 2024-2027

Klas: 4

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp <i>Lesmateriaal</i>	Omschrijving <i>(Sub-)domeinen</i>	Weging SE	Weging rapport	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
TW1								
TW2	4AT1	AT schriftelijk 80 min	Introduction littérature du 16e-19e siècle - bestudeerde werken, stromingen en auteurs - historisch besef 16e-19e eeuw <i>Divers materiaal, verstrekt in de lessen</i>	E1, E2, E3	10%	3	ja	Woordenboek FN - NF
TW3	4LT1	AT kijk-en luistertoets 80 min	Compréhension orale: kijk- en luistervaardigheid <i>Cito kijk- en luistermateriaal / WOOTS</i>	B	5%	3	nee	geen
TW4								

Toelichting:

-

Burgerschapsvorming en Frans:

Het vak (Frans) biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen maatschappelijk relevante onderwerpen + internationalisering (de rol als Europees burger) aan de orde komen bij het onderdeel *Compréhension orale*.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *Frans* (2024)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk-en luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur	E1	Literaire ontwikkeling		X	
		E2	Literaire begrippen		X	
		E3	Literatuurgeschiedenis		X	
F	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - Grieks

Cohort: 2024-2027

Klas: 4

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp <i>Lesmateriaal</i>	Omschrijving <i>(Sub-)domeinen</i>	Weging SE	Weging rapport	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
TW1			Verhalend proza (Aesopus, Lucianus)					
TW2								
TW3	4AT1	AT schriftelijk 60	Bijbelse verhalen	<i>A1, A2, B, C, E</i>	5%	3	ja	woordenboek Gr-Ned
TW4	4AT2	AT schriftelijk 80	Verhalend proza (Aesopus, Lucianus)	<i>A1, A2, B, C, E</i>	5%	3	ja	woordenboek Gr-Ned

Toelichting:

AT TW3: repetitie gelezen teksten

AT TW4: repetitie gelezen teksten (75%) en proefvertaling in zelfde genre (25%)

Burgerschapsvorming en Grieks:

Het vak (Grieks) biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij het onderwerp Bijbelse verhalen en bij de reflecties op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *Griekse taal en cultuur* (2024)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Reflectie op klassieke teksten en antieke cultuur	A1	1. Reflectie op klassieke teksten	X		X
		A2	2. Reflectie op antieke cultuur		X	
B	Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur		3. De kandidaat kan door de bestudering van de Griekse en klassieke, vertaalde teksten tegen de achtergrond van de antieke cultuur: - onderwerpen actualiseren die voortvloeien uit een confrontatie tussen deze teksten en eigentijdse ontwikkelingen; - de eigentijdse cultuur plaatsen in het perspectief van de klassieke traditie waarin Europa staat.	X		X
			4. De kandidaat kan - voorbeelden uit de receptiegeschiedenis herkennen, deze plaatsen in de context van de betreffende periode in de Europese cultuur en de van toepassing zijnde werkingsmechanismen noemen; - cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen.		X	
C	Zelfstandige oordeelsvorming		5. De kandidaat kan een beargumenteerde reactie formuleren op de inhoud van voorgelegde teksten en andere cultuuruitingen (uit de Oudheid en latere tijden).	X		X
			6. De kandidaat kan cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen en daarover een beargumenteerd oordeel geven.		X	
D			Oriëntatie op studie en beroep		X	
E	Informatievaardigheden				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - Kunst Drama

Cohort: 2024-2027

Klas: 4

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp <i>Lesmateriaal</i>	Omschrijving <i>(Sub-)domeinen</i>	Weging Se	Weging rapport	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
TW1								
TW2								
TW3								
Kwartaal 4	4PO1	PO nvt	Theatermaken	Zelf vormgeven van een in deze maatschappij geplaatst toneelstuk <i>A1, B1, B2, B3</i>	20%	3	nee	nvt
TW4								

Toelichting:

Toelichting op PO in KWARTAAL 4:

- De datum van het optreden staat aan het begin van het jaar in de jaarkalender.
- De presentatie vindt plaats op school voor een openbaar publiek.
- De presentatie wordt naast de betrokken vakdocent nog door minimaal 1 andere persoon beoordeeld.
- De beoordeling vindt plaats op basis van hieronder vastgelegde criteria. Een leerling wordt zowel beoordeeld op spel als op de kwaliteit van het zelfgemaakte stuk.

Algemeen

dwz zowel voor theatermaken/regisseren als acteren 1,2,3 en 4

-ze worden opgevoerd voor een openbaar publiek van minimaal 10 mensen.

- ze worden opgevoerd in een voor theater geschikte ruimte.
- ze worden beoordeeld door meer dan 1 persoon.
- de opdrachten zijn niet herkansbaar

Beoordeling algemeen:

Het precies beoordelen van alle losse onderdelen is vanwege de extreme samenhang bij drama zeer moeilijk. Vandaar dat er ook altijd meerdere beoordelaars zijn. De beoordeling wordt via een volgorde systeem gedaan. (alle beoordelaars maken een volgorde van goed naar slecht gebaseerd op alle criteria. Vervolgens wordt dat gemiddeld. Vervolgens wordt over die volgorde gediscussieerd, waarna de definitieve volgorde wordt vastgesteld.)

De becijfering is op grond van de criteria en volgt vervolgens de definitieve volgorde

theatermaken:

- de opvoering duurt ongeveer twee en een halve minuut per persoon.
- de opvoering gebeurt in 1, 2 of 3 tallen, gevormd in overleg met de groep en de docent.
- Het stuk is zelfgeschreven. Het mag hooguit gebaseerd zijn op bestaand materiaal.
De muziek/decor/dans/film elementen die er in verwerkt zijn, mogen wel bestaand materiaal bevatten.
- de opvoering wordt beoordeeld op de kwaliteit van het acteren en op de kwaliteit van het stuk. Het gemiddelde van beide beoordelingen vormt het uiteindelijke cijfer.

beoordelingscriteria acteren: geloofwaardigheid. personage (ontwikkeling) gebruik van het fysiek, speelstijl, emotionele overgangen, inleving, tekstbehandeling., algemene techniek (verstaanbaarheid, zichtbaarheid, tekstkennis etc.), samenspel, timing, mise-en-scène
amplitude

beoordelingscriteria stuk: Kwaliteit van de tekst., kwaliteit van de spanningsboog;, theatraliteit, eigenheid., inzet techniek (licht geluid decor en kostuum), samenhang tussen inhoud en techniek (licht geluid, decor kostuum) evt. samenhang met andere disciplines (zang/film/muziek)
enscenering

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *kunst (drama) (2024)*

Kunst Algemeen:

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Invalshoeken voor reflectie	B1	Kunst en religie, levensbeschouwing	X		X
		B2	Kunst en esthetica	X		X
		B3	Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht	X		X
		B4	Kunst en vermaak	X		X
		B5	Kunst, wetenschap en techniek	X		X
		B6	Kunst intercultureel	X		X
C	Onderwerpen		De kandidaat kan de eindtermen van domein A en B toepassen op voorbeelden uit de volgende onderwerpen: - de cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw; - de hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw; - de burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw; - de cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw; - de cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw; - de massacultuur vanaf 1950	X		X

Kunst Drama:

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaktheorie	A1	Drama en maatschappij		X	
		A2	Geschiedenis		X	
		A3	Betekenis		X	
		A4	Beschouwen		X	
B	Praktijk	B1	Spelen		X	
		B2	Vormgeven		X	
		B3	Presenteren		X	
C	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - Latijn

Cohort: 2024-2027

Klas: 4

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp <i>Lesmateriaal</i>	Omschrijving <i>(Sub-)domeinen</i>	Weging SE	Weging rapport	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
TW1								
TW2								
TW3	4AT1	AT schriftelijk 80	mythische poëzie <i>Ovidius</i>	A1, A2, B, C, E	5%	3	ja	woordenboek Lat-Ned
TW4	4AT2	AT schriftelijk 80	lyrische poëzie <i>Tibullus en Catullus</i>	A1, A2, B, C, E	5%	3	ja	woordenboek Lat-Ned

Toelichting:

AT TW3: repetitie gelezen teksten (75%) en proefvertaling of literaire tekst in zelfde genre (25%)

AT TW4: repetitie gelezen teksten (75%) en proefvertaling in zelfde genre (25%)

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *Latijnse taal en cultuur* (2024)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Reflectie op klassieke teksten en antieke cultuur	A1	Reflectie op klassieke teksten	X		X
		A2	Reflectie op antieke cultuur		X	
B	Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur		3. De kandidaat kan door de bestudering van de Latijnse en klassieke, vertaalde teksten tegen de achtergrond van de antieke cultuur: - onderwerpen actualiseren die voortvloeien uit een confrontatie tussen deze teksten en eigentijdse ontwikkelingen; - de eigentijdse cultuur plaatsen in het perspectief van de klassieke traditie waarin Europa staat.	X		X
			4. De kandidaat kan - voorbeelden uit de receptiegeschiedenis herkennen, deze plaatsen in de context van de betreffende periode in de Europese cultuur en de van toepassing zijnde werkingsmechanismen noemen; - cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen.		X	
C	Zelfstandige oordeelsvorming		5. De kandidaat kan een beargumenteerde reactie formuleren op de inhoud van voorgelegde teksten en andere cultuuruitingen (uit de Oudheid en latere tijden).	X		X
			6. De kandidaat kan cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen en daarover een beargumenteerd oordeel geven.		X	
D			Oriëntatie op studie en beroep		X	
E	Informatievaardigheden				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - lichamelijke opvoeding (LO)

Cohort: 2024-2027

Klas: 4

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp Lesmateriaal	Omschrijving (Sub-)domeinen	Weging SE	Weging rapport	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
Kwartaal 1	4HD1	HD Praktisch + Schriftelijk	Domein B: Bewegen	HD 1: Spelen <ul style="list-style-type: none"> • Hockey of • Voetbal 	5%	1	Nee	n.v.t.
Kwartaal 1 t/m 4	4PO1	PO Praktisch + Schriftelijk	Domein C: Bewegen en regelen	PO 1: Onderlinge instructie <ul style="list-style-type: none"> • Lesgeven 	10%	2	Nee	n.v.t.
Kwartaal 2	4HD2	HD Praktisch + Schriftelijk	Domein B: Bewegen	HD 2: Turnen <ul style="list-style-type: none"> • Springen en zwaaien 	5%	1	Nee	n.v.t.
Kwartaal 2	4PO2	PO Schriftelijk	Domein C: Bewegen en regelen	PO 2: Organisatie sportdag <ul style="list-style-type: none"> • Draaiboek softbal sportdag 	10%	2	Nee	n.v.t.
Kwartaal 3	4HD3	HD Praktisch + Schriftelijk	Domein B: Bewegen	HD 3: Atletiek <ul style="list-style-type: none"> • Hoogspringen 	5%	1	Nee	n.v.t.
Kwartaal 4	4HD4	HD Praktisch 1 kwartaal	Domein B: Bewegen	HD 4: Zelfverdediging <ul style="list-style-type: none"> • ZVM of ZVJ 	5%	1	Nee	n.v.t.

Toelichting:

Bij het niet actief deel kunnen nemen aan de les is de leerling wel aanwezig en wordt er een observatie geschreven. Bij 50% of meer afwezigheid bij het HD wordt een vervangende opdracht gemaakt. Dit in overleg met de docent. De score voor een vervangende opdracht is maximaal 6,0.

HD= handelingsdeel

P = praktisch (deelname actief in de les)

S = schriftelijk (evaluatie HD)

VO= Vervangende opdracht

HD ZVM (zelfverdediging voor meisjes) en ZVJ (zelfverdediging voor jongens) worden per klas één periode aangeboden tijdens het kwartuur.

Alle HD-en, PO's en VO's moeten uiterlijk vrijdag 16.00 uur voor iedere toetsweek worden ingeleverd via Google Classroom.

Burgerschapsvorming en Lichamelijk Opvoeding:

Het vak LO biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij het organiseren van diverse sportevenementen in school (sportdagen door- en voor elkaar georganiseerd).

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *lichamelijke opvoeding* (2026)

Domein	Subdomein	in CE	moet in SE	mag in SE

PTA MAATSCHAPPELIJKE STAGE KLAS 4 (2024 - 2025) en klas 5 2025 - 2026)

Studielast: 40 SLU

Inleiding

Onze school heeft ervoor gekozen om leerlingen **40 Studielasturen (SLU)** te laten besteden aan het vervullen van een maatschappelijke stage.

Deze maatschappelijke stage vindt plaats in klas 4 en klas 5. Aan het eind van klas 4 moet tenminste 50 % zijn afgesloten, d.w.z. tenminste **20 SLU**. Aan het eind van klas 5 moet de maatschappelijke stage van **40 SLU** naar behoren zijn afgerond.

Een leerling mag geen lessen volgen in klas 5 als de vereiste 20 SLU voor de maatschappelijke stage in klas 4 niet zijn afgetekend. Eveneens mag een leerling geen lessen volgen in klas 6 als het programma van 40 SLU voor de maatschappelijke stage niet is afgerond.

Voor het aftekenen van de SLU voor de maatschappelijke stage geldt: **1 gewerkt klokuur = 1 SLU**

Let er goed op dat het een non-profit organisatie betreft waar je vrijwilligerswerk doet. Vrijwilligerswerk binnen de familie is niet toegestaan. Overleg bij twijfel altijd met de schoolbegeleider van de maatschappelijke stage.

In school:	bestuurlijke activiteit, zoals lidmaatschap van de Medezeggenschapsraad, van de leerlingenraad of van een commissie (bijv. feestcommissie / H&C) begeleiding onderbouwleerling(en) (ADDIDI-project)
Buiten school:	elke vorm van onbetaald werk of vrijwilligerswerk bij een non-profit organisatie, bijvoorbeeld in een bejaardentehuis of bij een sportvereniging, bij scouting of jeugdland, collecteren enz.

Voor de documentatie van de maatschappelijke stage is een formulier beschikbaar. Het formulier dient te worden afgetekend door een volwassen begeleider van de activiteit of door een van je ouders en te worden ingeleverd bij de schoolbegeleider van de maatschappelijke stage.

Uiterste inleverdatum:

Het CMS- programma dient uiterlijk op **6 juni 2025** te zijn afgerond volgens de hierboven beschreven voorwaarden. Is het programma niet naar behoren afgerond, dan kan de leerling niet bevorderd worden naar de volgende klas.

Hierover wordt de leerling uiterlijk op **20 juni 2025** geïnformeerd.

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - Nederlands

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - Nederlands

Cohort: 2024-2027

Klas: 4

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp <i>Lesmateriaal</i>	Omschrijving <i>(Sub-)domeinen</i>	Weging SE	Weging rapport	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
kwartaal 1-4	4HD1	Zelfstandig	Romans lezen (zie toelichting)	<i>Domein E literatuur E1, E2</i>	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
TW1								
TW2								
TW3								
TW4								

Toelichting:

Eisen:

- Niveaus uitgaande van <https://www.jeugdbibliotheek.nl/12-18-jaar/lezen-voor-de-lijst/15-18-jaar.html> ;
- In de vierde klas leest een leerling 4 romans zelfstandig (Nederlandse of Vlaamse auteurs).
- Gezamenlijk of in groepsverband: één werk uit de middeleeuwen en één uit renaissance.
- Bij ieder gelezen werk zoekt de leerling zelfstandig een secundaire bron (bijvoorbeeld een uittreksel, interview of recensie).
- Er mag één joker ingezet worden. Als joker geldt bijvoorbeeld een literaire thriller, vertaling of non-fictie werk. Dit moet altijd gekeurd worden door de docent.
- Op de lijst staat maximaal één boekenweekgeschenk.
- De lijst bevat één werk uit de periode 1880 - 1940. De rest is van na 1940.

Burgerschapsvorming en Nederlands:

Het vak Nederlands biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij de onderdelen gespreksvaardigheid en literatuur. Leerlingen wordt gevraagd actief deel te nemen aan debatten en te reageren op stellingen die voortkomen uit maatschappelijke ontwikkelingen en te reflecteren op ontwikkelingen in de literatuurgeschiedenis.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *Nederlands* (2024)

Domein	Subdomein	in CE	moet in SE	mag in SE
A	Leesvaardigheid			
	A1	X		X
	A2	X		X
	A3		X	
B	Mondelinge taalvaardigheid		X	
C	Schrijfvaardigheid		X	
D	Argumentatieve vaardigheden	X		X
E	Literatuur			
	E1		X	
	E2		X	
	E3		X	
F	Oriëntatie op studie en beroep		X	